

PANDORA PAPERS IS ZOVEELSTE ONDER

Van Offshore Leaks over Bahama Papers tot Pandora Papers. Sinds 2013 schudden onderzoeksjournalisten geregeld aan de fiscale boom om belastingontwijking en -ontduiking door multinationals en superrijken aan te klagen. Maar is het niet vechten tegen de bierkaai? "Er is in die bijna tien jaar veel veranderd, al zijn we er nog lang niet", zegt Bob Michiels, auteur van *Wanneer stoppen de fiscale privileges?*.

KRISTOF SIMOENS

"De grootste verdienste van dat internationaal consortium van onderzoeksjournalisten? Dat het het thema van de wereldwijde belastingontduiking en -ontwijking écht op de kaart heeft gezet", zegt auteur **Bob Michiels** (71, foto). De man heeft als bedrijfsjurist een carrière van meer dan dertig jaar achter de rug in de banksector. "Een kille en keiharde biotoop

Belastingparadijzen kosten regeringen over de hele wereld elk jaar 427 miljard dollar

waarin alles draaide om rendement en *return on investment*. Niet dat de wereld vroeger niets afwist van de ondoorgrondelijke wegen die 's wereld rijksten bewandelen om zo weinig mogelijk belastingen te betalen. Maar het jaar 2013, waarin Offshore Leaks naar buiten kwam, betekende wel een keerpunt."

Een keerpunt? In welke zin?

"Voor het eerst werd zwart op wit bewezen dat belastingparadijzen helemaal niet zo'n marginaal verschijnsel waren, maar wel een wezenlijk onderdeel vormden van het geglobaliseerde kapitalistische systeem. Vooral dat de multinationals en de superrijken daartoe zelfs geen wetten hoefden te overtreden, heeft onze kijk op internationale fiscaliteit en fiscale rechtvaardigheid voor eens en voor altijd veranderd."

Je kunt ook zeggen dat er nog niets is veranderd, als zulke onderzoeken nog altijd nodig blijven. "Vergis u niet, er beweegt veel meer dan u denkt. De G7, de groep van de

- Wat? 11,9 miljoen gelekte documenten.
- Conclusie? Veertien (advocaten)kantoren hebben postbusvennootschappen opgezet op onder meer de Bahama's en de Britse Virgin-eilanden.
- Wie? Alles samen worden zo'n 29.000 'belastingontwijkers' genoemd.

- Wat? 13,4 miljoen documenten (onder andere e-mails) rond belastingontduiking via fiscale paradijzen.
- Conclusie? De sluiproutes die multinationals en rijken gebruiken om hun vermogens en inkomens zo weinig mogelijk te belasten zijn blootgelegd.
- Wie? Multinationals als Apple, Facebook en Nike, maar ook bekende namen als Madonna, Bono, Donald Trumps schoonzoon Jared Kushner, de Canadese premier Justin Trudeau en zelfs Queen Elizabeth II.

Hun naam valt in nieuwste schandaal

Koning Abdullah van Jordanië kocht sinds zijn troonsbestijging in 1999 via postbusfirma's in fiscale paradijzen als de Maagdeneilanden veertien luxueuze eigendommen in de Verenigde Staten. Het gaat onder meer om drie villa's met zicht op zee in Malibu (Californië) voor 106 miljoen dollar. Zijn advocaten benadrukken dat het om geld uit zijn persoonlijk fortuin gaat en dat hij gekozen heeft voor postbusfirma's om redenen van veiligheid en discretie.

Vóór hij premier van Tsjechoï werd, kocht de steenrijke zakenman Andrej Babis voor 22 miljoen dollar het Château Bigaud in het Zuid-Franse Mougins via een offshore constructie. Maar dat kasteel staat niet op zijn patrimoniumaangifte die hij indiende toen hij in de politiek stapte. Babis, tegen wie een onderzoek loopt naar mogelijke fraude met Europese subsidies, benadrukt dat hij niets onwettigs heeft gedaan en spreekt van een "beschadigingsoperatie" in de aanloop naar de Tsjechoische parlementsverkiezingen van 8 en 9 oktober.

Volodymyr Zelenski, de president van Oekraïne die verkozen werd met een programma om de corruptie in zijn land uit te roeien, zal moeten uitleggen waarom hij tijdens de verkiezingscampagne nog snel 25 procent van zijn aandelen in een offshore-bedrijf aan een vriend verkocht.

De gewezen Britse premier Tony Blair en zijn echtgenote werden in 2017 eigenaar van een kantoorgebouw via de overname van een firma met hoofdzetel op de Maagdeneilanden. De transactie zou hen een belastingbesparing van 400.000 dollar hebben opgeleverd.